

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 9. Baptismale[m] mersione[m] in modu[m] crucis facta[m] esse,
atque inter baptizandum, eius, qui baptizabatur, capiti manum impositam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

log. lib. de baptismo: hic canon, inquit, rati-
 onem tres immersiones intelligit, in uno rati-
 onem scilicet, in uno baptismo: sic ut unam rati-
 onem baptizans addat unum sancte Trinitati
 nomen. Quæ cum ita se habeant: manifestum
 est, hanc consuetudinem ab Apostolis ad
 derivasse.

Baptismalem immersionem in modum Crucis
 Etiam esse: atque inter baptizandum, rati-
 onem qui baptizabatur, capiti ma-
 num impositam.

CAP. IX.

Cutmersio
 baptismalis
 fieret in
 modum
 crucis.

Mos per
 modum
 crucis mer-
 gendi, à
 Christo,
 vel Apo-
 stolis pro-
 fectus.

INter cætera vero, quæ sacerdos, dum me-
 geret, ritè observare solebat, illud non mi-
 ni ponderis, atque momenti lectoribus rati-
 onem debet: quod salutarem Crucis notam in ba-
 ptismali aqua effingebat: ut significaret, à Chri-
 sti morte, quæ in Crucis ligno peracta est, ho-
 manæ redemptionis merita profluxisse. Cuius
 institutionis morem à Christo, vel Apostolis
 profectum esse, nemini dubium est: cum S. Do-
 natus Areopagita, S. Pauli discipulus, cum
 multis locis haud obscure tradiderit, præter
 tim autem lib. de Eccl. Hierarch. cap. de bap-
 tismo. Nam ibi varios ritus ordine recensens, sic
 habet: *iactibus in Crucem formatis, Pontificis per
 lam speculatiuis oculis indicat, ad ipsam rati-
 onem per Crucem Iesum pro diuina generatione
 sacro ipso, & qui teneri à morte non posset, de-*

eterna penetrantem, &c. Atque ex hoc, tanquam
 primo fonte, veterem consuetudinem plures
 Patres non vno loco desumpserunt: vt S. Cy-
 prianus lib. de passion. Christi, (si tamen ille
 Cypriani fœtus est) cum de efficientia signi
 Crucis ageret: *qualescunque sint manus, que vel
 emergunt accedentes ad baptismum, vel vngunt, qua-
 lesque pectus, de quo sacra exeunt verba, operatio-
 nis auctoritas in figura Crucis omnibus sacramentis
 legitur effectum.* S. Basiliius serm. 1. de bapt. cru-
 cis, videlicet, *qui in aqua baptizantur: qui bap-
 tismus est similitudo Crucis.* S. Augustinus serm.
 119. ad competentes. *lancea perforatus est latus
 Christi, et manavit pretium nostrum: ideo signo Chri-
 sti signatur baptismus, id est, aqua, ubi tingimini.* Et
 S. Ioannes Chrysostomus homil. 55. in cap. 16.
 Matth. *cum regeneramur, Crux Domini adest, cum
 sanctissimo alimur cibo, cum in ordine consecrandi
 sumus, ubique ac semper id victoria in signe nobis
 apparet.* Quæ testimonia tam manifestè rem
 propositam confirmant: vt, qui dubitet, eum
 ratione carere, necesse sit. Cæterum illud
 nullo modo prætermittendum est, inter bap-
 tizandum, capiti manū impositam fuisse. quod
 indicant non modo Author Constitut. Apo-
 stolicæ lib. 7. cap. 44. vbi de baptismi cære-
 moniis differens, ait: *Vniuscuiusque enim manus im-
 positionis virtus hæc est: nam, nisi in aliquod horū a pio
 sacerdote aliqua huiusmodi inuocatio fiat, in aquā so-
 lam descendit, &c.* sed etiam veteres scriptores
 plurimi, vt S. Dionysius Areopagita lib. de Ec-
 cles. Hierarch. cap. de bapt. & alij, quos lib. 2.
 fuscè retulimus. Atque huius consuetudinis

Liber de
 pass. Chris.
 an sit S. Cy-
 priani.

Inter bap-
 tizandum
 manus ca-
 piti impos-
 nebat.

exemplum videre possumus in zedecia S. Augustini, vbi Alipio, dum salutari fonte abluatur, clerici manum imponunt; quemadmodum veteri pictura expressum est. Et licet in plerisque regionibus eam antiquatam esse ostendat; tamen ab Æthiopicis adhuc seruat.

Consuetudo manus imponendæ in baptismo a Æthiopicis seruat.

Modus imponendi manū pueris in baptismo.

Impositio manus erat signatio nominis

Causa, cur in baptismo manus capiti imponeretur.

Cur infans baptizatus à fronte, à tergo, & à lateribus ex aqua eleuaretur.

Figura imponendi manū ei, qui baptizatur.

do baptismi secundum usum ipsorum apte demonstrat. Quoties autem aliquis tenentate mergebatur, minister, eius capiti manū dexteram imponens, sinistra ter ex aqua fronte, à tergo, & à latere eleuabat: sicut, præter alia Patrum testimonia, Seuerus Alexandrinus lib. de baptis. dilucidè, & breuiter hunc modum describit: *dimittit illum in iustis, respiciens ad Orientem, dextramque capiti eius, qui baptizatur, imponit, & sinistra ter attollit ex aquis, à fronte, à tergo, & à lateribus eius.* Nec, quod manum capiti imponeret, mysterio caruit: nam, cum illud dominationis certissimum sit argumentum, sicut Iacobus, & alij probant: hac ratione innuendatur, eum, qui baptismo Ecclesiam auget, in ex eo tempore, in ipsius Ecclesie ditionem accedere. Sicut, quod a fronte, à tergo, & à lateribus attolleret, non obscure admonet, & baptizati nulla verecundia à fidei, quam susceperant, confessione reuocarentur: sed pro Christiani nominis dignitate, atque amplectendine fortiter dimicarent. Nam, ut padoxos frontem, quæ illius sedes est, sic ex tergo, & à lateribus robur, ac vires potissimum cernuntur. Omnino autem manus impositionis figura in Christi baptismo cernere licet, in quo S. I.

Ioannes, diuinorum arcanorum conscius, & puzco, dum Iordanis aqua tingeret, manum capiti imposuit. quemadmodum Seuerus Alexanderinus lib. de baptis. declarat.

Nudos, ad baptismum accessisse.

CAP. X.

Am de habitu eorum, qui vitali fonte lustrantur, agere oportet; ne quid, ad huius sacramenti ritus pertinens, a nobis omissum esse videatur. Itaque primo illud occurrit, nullo vestis, aut tegumenti genere amictos, sed omnino nudos, ad baptismi sacramentum accessisse. Quia in re nemo a me prudentiam desideret; si parum honesta, & nostris moribus contraria exponere visus fuero. Nam & ritus, quales fuerint, narrare mei instituti est: nec quenquam iure pudeat scribere, quod & integerrimi viri olim obseruarunt, & veteres Patres, Christianæ modestiæ magistri, suis scriptis tradidere. In primis Eunuchus ille, de quo mentio est Actor. 8. cum Christianæ religionis mysteriis initiaretur, omni veste exutus fuit, quod ex loco, descenderunt uterque in aquam, Ioannes Gagnarius ita collegit: ideo non erubuit coram familia nudari, qui peccata sua coram Deo non evubescibat propalari, & descendens in aquam, baptizatus est. Et S. Paulus 2. ad Coloss. de salute eorum valde sollicitus, quod, ubi crudum, & aridum nouale diu tractasset, ac nullo dum fructu

Baptizabantur nudi.